

Välfrädsområdesstyrelsen 28.11.2022 § 182

§ 182

Arvoden för närståendevård från och med den 1 januari 2023

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Suominen Tuula

Beslutsförslag

Välfrädsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfrädsområdesstyrelsen beslutar godkänna

1. arvodesklasserna för stöd för närståendevård som graderats enligt vårdklass i enlighet med förslaget från och med den 1 januari 2023 enligt följande:

- arvodesklass 1: dagligt behov av vård 423,61 euro/månad;
- arvodesklass 2: behov av vård dygnet runt 847,22 euro/månad;
- arvodesklass 3: mycket krävande faser 1 474,98 euro/månad;

2. ett vårdarvode på 89,44 euro/dygn för vikarierande närståendevårdare enligt förslaget från och med den 1 januari 2023 och

3. en justering av arvoden enligt den indexjustering som träder i kraft den 1 januari 2023.

Behandling

I protokollet antecknades att de ekonomiska konsekvenserna av detta ärende behandlades allmänt som en del av behandlingen av ärendet "§ 180 Godkännande av Västra Nylands välfrädsområdes budget för år 2023 och ekonomiplan för åren 2023–2025".

Beslut

Välfrädsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Stöd för närståendevård

Ordnandet av stöd för närståendevård regleras i lagen om stöd för närståendevård (937/2005). Med närståendevård avses vård av och omsorg om en äldre, handikappad eller sjuk person med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Stödet för närståendevård är en helhet som omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt vårdarvode till närståendevårdaren, ledighet och service till stöd för närståendevården. Stödet för närståendevård är en behovsprövad socialtjänst, som välfrädsområdet ordnar inom ramarna för de anslag som reserverats för detta ändamål.

Beloppet på vårdarvodet som betalas till närståendevårdare och vårdarvodets minimibelopp fastställs i lagen om stöd för närståendevård. Det lägsta beloppet på vårdarvodet för närståendevård

år 2022 är 423,61 euro i månaden, och för tunga behandlingsfaser är vårdarvordet 847,22 euro i månaden.

I nuläget finns det stora variationer mellan kommunerna i Västra Nylands välfärdsområde beträffande de modeller som tillämpas för arvoden för närståendevård (abell 1), och grunderna för beviljande av stöd för närståendevård har fastställts per kommun. Av de klienter som får stöd för närståendevård beviljas cirka 40 procent stödet som en del av funktionshinderservice och cirka 60 procent som en del av tjänster för äldre. Arvodeskostnaderna uppgår till totalt cirka 18,8 miljoner euro per år.

Tabell 1. Arvodesklasser för närståendevård 2022

Arvodes- klass	1	2	3	4	5	Antal klienter/ mån.	
Esbo	465,89	847,21	1 835,11			1 486	
Kyrkslätt	423,61	576,77	809,73	1 061,96	1 474,98	229	
Lojo	423,61	584,75	847,22	1 200,00		311	
Grankulla	465,89	847,22	1 835,07			80	
Raseborg	423,61	573,44	847,22			300	
Sjundeå	423,61	586,25	847,22	1 401,83		57	
Ingå	423,61	591,78	847,24	1 396,73		45	
Karviainen	434,96	632,44	853,38			146	
Hangö	423,61	639,51	900,72			80	
Sammanfattning	423,61– 465,89 euro/mån.		573,44– 847,22 euro/mån.		809,73– 1 835,11 euro/mån.		tot. 2 734
Medeltal	444,66 euro/mån.		741,30 euro/mån.		1 138,22 euro/mån.		

Inriktningen av stöd för närståendevård styrs av grunderna för beviljande av stöd för närståendevård. Utgångspunkten för förslaget är att harmonisera grunderna för beviljande till tre vårdklasser (tidigare 3–5) och slopa sänkningarna av arvodet i procent och euro (har tillämpats i bland annat Esbo för uppskattningsvis färre än 30 klienter exempelvis på grund av användning av stora mängder hemvårdstjänster). Därtill har beviljande av tre lediga dygn för samtliga närståendevårdare föreslagits (enligt lag 2–3 dygn/månad, vilket har tillämpats i Esbo, Raseborg, Hangö och Ingå).

I beredningen av förslaget till arvoden för närståendevårdare har olika alternativa arvodesnivåer och deras effekter på kostnads- och individnivå granskats. För Västra Nylands välfärdsområde föreslås tre arvodesklasser som graderas enligt vårdklass. Målet med förslaget är en så kostnadsneutral harmonisering som möjligt av arvoden för närståendevård i en situation där en harmonisering är nödvändig för att förverkliga en jämlik behandling av klienterna.

Som enhetliga arvoden för närståendevård i Västra Nylands välfärdsområde föreslås följande graderade arvodesklasser:

- arvodesklass 1: dagligt behov av vård 423,61 euro/månad;
- arvodesklass 2: behov av vård dygnet runt 847,22 euro/månad;
- arvodesklass 3: mycket krävande faser 1 474,98 euro/månad.

Vikarierande närståendevård

Välfärdsområdet kan ordna den avlösarservice som behövs under närståendevårdarens ledighet genom att med en vikarierande närståendevårdare ingå ett uppdragsavtal (lagen om stöd för närståendevård 937/2005, § 4a). Vikarierande närståendevård är ett alternativ för att ordna ledighet för närståendevårdaren. I fastställandet av arvodet för vikarierande närståendevård finns inga lagstadgade minimibelopp, utan välfärdsområdet kan fastställa arvodets belopp.

I nuläget finns det stora variationer i arvodena för vikarierande närståendevårdare mellan kommunerna i Västra Nylands välfärdsområde (Tabell 2). I en del av kommunerna tillämpas endast en arvodesnivå, medan andra kommuner har graderat arvodena enligt vårdklass. Dessutom har man i Esbo betalat en separat kostnadsersättning om vården sker någon annanstans än hemma hos den vårdbehövande. Variationsintervallet är således 23,77–111,52 euro/dygn.

Tabell 2. Arvoden för vikarierande närståendevårdare 2022.

Arvode	1	2	3	Att observera	Antal vikarierande närståendevårdare
Esbo			89,44	Kostnadsersättningen är dessutom 22,08 euro/dygn om vården sker någon annanstans än i den vårdbehövandes hem och arvodet ett annat inom funktionshindersservicen om vården pågår i över 14 dygn.	267
Kyrkslätt			77,51		49
Lojo			71,87		68
Grankulla	56,63	82,66	113,16	Enligt vårdklass	4
Raseborg			67,89	Därtill är arvodet 33,95 för under 12 h	51
Sjundeå				Uppgifter saknas	12
Ingå				Uppgifter saknas	10
Karviainen			72,12		36
Hangö	23,77	35,93	59,92	Enligt vårdklass	3
Medeltal			78,35		tot. 500

Det finns ingen exakt statistik över de nuvarande kostnaderna för vikarierande närståendevård, eftersom varierande praxis beträffande statistikföringen av ledigheter inom närståendevården tillämpas i olika kommuner. Användningen av ledigheter varierar i kommunerna i välfärdsområdet så att 26–80 procent av närståendevårdarna använder

beviljade ledigheter och en del av dem använder endast en del av ledigheterna. De faktiska kostnaderna för vikarierande närståendevård påverkas även av huruvida en klientavgift tas ut för servicen. I nuläget tas en klientavgift ut för vikarierande närståendevård i Esbo och Karviainen, men inte i de övriga kommunerna.

För Västra Nylands välfärdsområde föreslås en arvodesnivå på 89,44 euro/dygn som dygnsarvode för vikarierande närståendevårdare i Esbo och att en lagenlig klientavgift för service under en närståendevårdares lagstadgade lediga tid ska tas ut av klienten.

Motiveringar

Målet med förslaget är en så kostnadsneutral harmonisering som möjligt av arvoden för närståendevård i en situation där en harmonisering är nödvändig för att förverkliga en jämlik behandling av klienterna. Till följd av de föreslagna arvodesnivåerna för stödet för närståendevård förblir vårdarvodet oförändrat eller stiger för över hälften av närståendevårdarna. Förenhetligandet av principerna för beviljande av stöd för närståendevård kan inverka på närståendevårdens arvodesklass, men storleken på arvodet för närståendevård kan också annars alltid förändras om det sker ändringar i hur bindande och krävande vården är.

Utifrån beredningen skulle förenhetligandet av arvoden öka kostnaderna för stöd för närståendevård i välfärdsområdet med omkring 1 270 000 euro per år. Uppskattningen är dock riktgivande. Det är inte möjligt att göra en exakt bedömning av kostnadseffekterna, eftersom kostnaderna påverkas av till exempel antalet klienter i de olika arvodesklasserna.

Målet med förslaget om arvoden för vikarierande närståendevårdare är att stärka den vikarierande närståendevården och minimera de negativa effekterna för individen. Vikarierande närståendevård är ett förmånligare sätt att ordna service under en närståendevårdares lagstadgade ledighet jämfört med andra serviceformer. Till följd av harmoniseringen stiger arvodet för största delen av de vikarierande närståendevårdarna.

De föreslagna beloppen på arvodet för närståendevård och arvoden för vikarierande närståendevårdare ska justeras i början av varje kalenderår enligt levnadskostnadsindexet för oktober föregående år. De uppgifter i levnadskostnadsindexet som behövs för justeringen för år 2023 blir tillgängliga i december. De arvoden för närståendevård och arvoden för vikarierande närståendevårdare som det nu beslutas om ska höjas enligt indexjusteringen i början av 2023.

Enligt § 140 i förvaltningsstadgan beslutar välfärdsområdesfullmäktige om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer samt de klientavgifter som tas ut för tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar.

Bilagor

- Arvoden för närståendevård

Tilläggsmaterial

- Omaishoidon palkkiot

För kännedom

Beslutshistoria